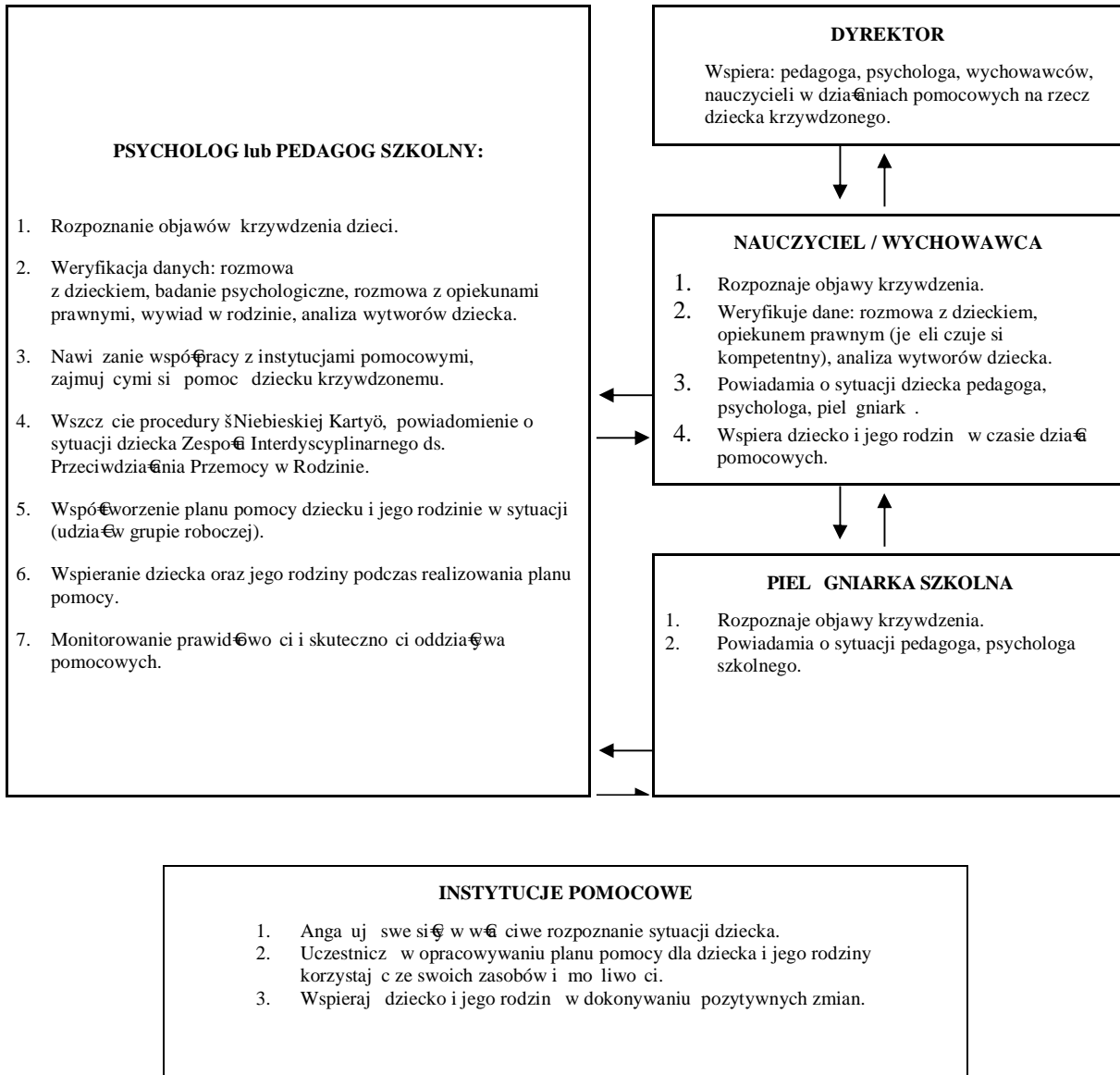

PROCEDURA POST POWANIA SZKOŁY W PRZYPADKU PODEJRZENIA, I DZIECKO DO WIADCZA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Nauczyciel, który powziął podejrzenie, i wobec ucznia stosowana jest przemoc w domu, niezwłocznie zgłasza podejrzenia pedagogowi lub psychologowi oraz Dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog lub psycholog weryfikują podejrzenia, prowadzą rozmowy z prawnymi opiekunami ucznia, kontaktują się z odpowiednimi instytucjami.
3. Pedagog lub psycholog podejmują interwencje terapeutyczne w rodzinie lub kierują na terapię do placówek zewnętrznych.
4. W przypadku braku współpracy opiekunów prawnych dziecka pedagog lub psycholog:
 - a) zakłada Niebieską Kartę (A) z rodzicem chroniącym, powiadamiają Dyrektora szkoły i kierują sprawą do Zespołu Interdyscyplinarnego
 - b) powiadamiają Sąd Rodzinny (zaniedbanie, przemoc emocjonalna, przemoc fizyczna)
 - c) powiadamiają Prokuraturę i Policję (przemoc seksualna, znęcanie się, dziecko nie chce wrócić do domu);

Przemoc psychiczna lub emocjonalna

Niewłaściwe zachowania wobec dziecka, wyrządzające mu powłone szkody (czasem nieodwracalne) natury emocjonalnej.

Objawy wskazujące na maltretowanie emocjonalne dziecka

Dane z wywiadu	Objawy somatyczne	Zachowanie
<ul style="list-style-type: none"> Rodzice ignorują (izolują) bagatelizują (odrzucają), robią szkocko ofiarne dziecko Oczekiwania rodziców są nieodpowiednie do wieku i rozwoju dziecka Istnienie w przeszłości epizodów fizycznej przemocy i maltretowania. Rodzice postrzegają swoje dziecko jako śmiech. 	<ul style="list-style-type: none"> Zwykle nie występują żadne objawy Opóźnienie wzrastania i rozwoju Zaburzenia mowy Objawy fizycznego maltretowania 	<ul style="list-style-type: none"> Niska samoocena Ssanie palca, kłusanie się, moczenie nocne Zachowania śródosobowe (opiekowanie się rodzicami) Zachowanie antyspołeczne Opóźnienie rozwoju emocjonalnego i intelektualnego Zachowanie ekstremalne (agresja, uległość) Próby samobójcze lub ich demonstrowanie

Krzywdzenie fizyczne (w tym wykorzystywanie seksualne)

Celowe formy zachowania, w efekcie których dziecko dozna bólu lub cierpienia.

Zaangażowanie osoby niedojrzałego rozwojowo w czynności seksualne, których nie rozumie, na które wiadomie nie wyraża zgody. Nadużycie władzy przez dorosłych, nastolatki, dzieci starsze.

Objawy sugerujące maltretowanie fizyczne dziecka

Dane z wywiadu	Objawy somatyczne	Zachowanie
<ul style="list-style-type: none"> Opóźnienie w udzielaniu pomocy w następstwie urazu Brak wiadomości urazu Niezgodność w opisie przebiegu wypadku w relacji dziecka i rodziców W wywiadzie podobne przypadki Brak zainteresowania rodziców dzieckiem Postrzeżenie dziecka przez rodziców jako upośledzonego fizycznie, umysłowo lub z innymi różnymi defektami Niewyjaśniona absencja szkolna Występowanie licznych i przewlekłych sytuacji stresorowych w rodzinie Brak wsparcia ze strony rodziny Rodzice okazują brak zaufania 	<ul style="list-style-type: none"> Objawy urazów tkanek miękkich na twarzy, policzkach, wargach, karku, udach, tułowiu Liczne uszkodzenia skóry o charakterystycznym kształcie i umiejscowieniu w zależności od rodzaju urazu Wygląd uszkodzone nieadekwatny do opisywanego wypadku (rodzaju) urazu Siniaki, pręgi po uderzeniach w różnych stadiach gojenia się Łąki po oparzeniach, symetrycznie i z ostro ograniczonym brzegiem Zamknięcia, skręcenia niezgodne z opisywanym wypadkiem (urazem) Skałeczenia ust, warg, dziąsła Wyłysienie plackowate skóry głowy (łąki po wyrwanych włosach) Obrzęki w okolicy brzucha, wymioty Łąki uderzeń wskazujące na bicie przez dorosłych Obecność uszkodzeń skóry po weekendach i nieobecnościach w szkole Łąki uderzeń 	<ul style="list-style-type: none"> Unikanie fizycznych kontaktów z dorosłymi Uczucia nieadekwatne do wieku Zachowania ekstremalne (agresja, izolacja) Wyrażanie lęku przed rodzicami, opisywanie przebiegu urazu przez rodziców Niechęć do powrotu do domu Niska samoocena Noszenie ubrań zakrywających kołczy górne i dolne nawet w upalne dni Depresja Niepowodzenia w szkole Wycofanie się z kontaktów społecznych, zerwanie relacje z rówieśnikami

Ponadto, diagnozując sytuację dziecka należy zwrócić uwagę na następujące zachowania w szkole:

- chodzenie po klasie, zagładanie innym przez rami (reakcja na poczucie samotności),
- placz, gdy coś się nie udaje,
- mała tolerancja na zmiany (moja siostra, moja pani, brak poczucia bezpieczeństwa),
- naruszanie sfery osobistej innych,
- tendencja do widzenia świata jako zagrożenia,
- nie korzystanie z szans.

Dziecko krzywdzone może również prezentować niepokojące zachowania w kontakcie z osobami przeprowadzającymi rozmowy:

- lęk, gdy zbliża się dorosły,
- sztywnienie w bezpośrednim bliskim kontakcie,
- niechęć przed powrotem do domu,
- przyjmowanie jednej z następujących strategii:
strategia wybitnego dziecka: wysoka inteligencja, silna dbałość o osiągnięcia, bardzo dobrze się uczy, ograniczone kontakty z innymi dziećmi
strategia opieki: wyczuwanie potrzeb rodziców i dorosłych, śmiech dorosłych, brak radości i spontaniczności
strategia spokoju i unikania: trzyma się z daleka od innych, niepozorne i ciche,

- tzw. podejście strusia – jeśli ją ci nie widzi, to ty mnie nie widzisz
- unikanie za wszelką cenę kontaktu wzrokowego.

Przemoc rozpoznajmo na takie obserwuj relacje między rodzicami a dzieckiem, warto zwłaszcza zwrócić uwagę na :

- zwleknięcie z zgłoszeniem się do lekarza w przypadku urazu, choroby dziecka,
- niewystarczające lub nieprawdopodobne wyjaśnienia obrażeń,
- brak jakichkolwiek wyjaśnień, wyjaśnienia różne u różnych osób,
- obrażenia powstałe w różnym czasie o podobnym charakterze,
- wcześniejsze występowanie w rodzinie przypadków krzywdzenia dzieci,
- niewystarczająca troska rodziców (wisko rodziców obarcza winę siebie),
- duża surowość i krytycyzm, nierealistyczne oczekiwania,
- dziecko nie śmiecieka w ręce rodziców w obawie przed obcymi,
- zamiana ról w domu, dziecko przejmuje obowiązki rodzica,
- matka jest bardzo często lub stale nieobecna w domu,
- rodzina, w której nie ma granic międzypokoleniowych,
- rodzina oddzielona fizycznie i psychicznie od społeczności lokalnej

Wiele informacji mogą dostarczyć nam rysunki dziecka, a zwłaszcza:

- brak w rysunku pierwiastka roślinnego, zwierzęcego, ludzkiego,
- brak wejścia do domu,
- wejście zakratowane, niedostępne,
- rysunek otoczony linią,
- elementy nierealistyczne, fantastyczne,
- rysowanie z pozycji góry,
- ciemna, agresywna kolorystyka,
- agresywna, przerażająca tematyka.

Dziewcząt najczęściej okazują smutek, apatię, przygnębienie, pojawiają się u nich myśli samobójcze, w trakcie lekcji są nieobecne, siedzą bez ruchu. Często występują u nich zaburzenia jedzenia (odchudzają się, anoreksja, bulimia, tydzień, uzależnienie od środków), chłopcy prezentują problemy z zachowaniem, są pobudzeni, wulgarni, agresywni.

Osoba pełniąc funkcję zawodową podejrzewając, że dziecko jest ofiarą lub świadkiem przestępstwa, powinna sporządzić jak najpełniejszą dokumentację dotyczącą swoich spostrzeżeń. Materiał ten należy niezwłocznie przedstawić Dyrektorowi szkoły.